

اشاره

وجود گروه های آموزشی در مدارس، فرصتی برای معلمان فراهم می کند تا بتوانند اندیشه ها و تجربه های معلمی شان را با یکدیگر تبادل کنند و درباره آن ها به بحث بنشینند. این مقاله برگرفته از تأمل در این باره است و راهی را پیشنهاد می کند که به برقراری تعامل سازنده بین معلمان و مشارکت بیشتر آنان در فرایند تعلیم و تربیت کمک می کند.

تشکیل گروه های آموزشی با تعامل

کلیدواژه ها: تجربه آموزشی، تعامل آموزشی، گروه های آموزشی، انتقال تجربه، راهبرد آموزشی

یکی از شب های سرد پاییزی در اتاق کارم در حال مطالعه ماهنامه های مجلات رشد بودم. در ضمن مطالعه چند کلیدواژه از قبیل کاربرد مجلات رشد، بازی های باقاعده، تکلیف های خلاقانه، مدیریت کلاس درس، ریاضی هراسی، تدریس معکوس، استقلال در یادگیری، کاربرد آموزشی تلفن همراه، پرورش قدرت تخیل و استفاده از فناوری ذهنم را به خود مشغول کرد. چون این کلیدواژه ها دقیقاً بیانگر موضوعاتی بودند که جای خالی بعضی از آن ها را در کلاس های درسم حس می کردم.

از آنجا که بیش از چهار سال است به عنوان کارشناس تکنولوژی و گروه های آموزشی دوره ابتدایی و نماینده مجلات رشد شهرستان تنکابن خدمت می کنم، و با توجه به اینکه گروه های آموزشی مدرسه به عنوان مجامع آموزشی، پرورشی و پژوهشی به منظور برقراری تعامل و ارتباط سازنده بین معلمان و جلب مشارکت فعال آنان در فرایند تعلیم و تربیت تلقی می شوند و زمینه استفاده از تجربه ها و اطلاعات علمی، آموزشی و حرفه ای صاحب نظران و معلمان را در این باره روش های تدریس، شیوه های سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، نقد و بررسی کتب درسی، کاربرد تکنولوژی آموزشی، تقویت زمینه های تحقیق و پژوهش، بررسی مسائل و مشکلات آموزش

مدرسه و در نهایت بهبود کیفیت آموزشی و یادگیری فراهم می‌آورند، به فکر رویکرد جدیدی برای برگزاری بهتر و علمی‌تر جلسه‌های گروه‌های آموزشی مدرسه در سطح شهرستان تنکابن افتادم که هدف‌های زیر را دنبال می‌کرد:

هدف‌ها

هر طرح یا ایده‌ای که اجرا می‌شود، مسلماً هدف‌هایی را دنبال می‌کند. ایجاد زمینه تعامل و هم‌اندیشی، مشارکت در اجرای برنامه‌های درسی و آموزشی، نظارت و راهنمایی آموزشی، ارتقای دانش، مهارت و عملکرد علمی و حرفه‌ای معلمان، نقد و بررسی برنامه‌های درسی و آموزشی از جمله هدف‌ها و مأموریت‌های اصلی گروه‌های آموزشی مدرسه محسوب می‌شوند.

اجرای رویکرد تعامل و هم‌اندیشی

در این رویکرد قرار است سرگروه‌های آموزشی مدرسه‌ها عنوان‌های پیشنهادی برای هر ماه را در یک جدول پیوستی (که نمونه‌ای از آن در این مقاله ارائه شده است) بنویسند و در گروه‌های آموزشی مدرسه مطرح کنند و مورد نقد و بررسی قرار دهند. در نهایت هم آن را همراه با راهکارهایی که توسط همکاران ارائه می‌شوند، به واحد کارشناسی تکنولوژی و گروه‌های آموزشی دوره ابتدایی بفرستند. کل صورت‌جلسات ارسالی سرگروه‌های مدرسه، توسط کمیته شهرستان که متشکل از همکاران باسابقه دوره ابتدایی است، مورد بررسی و تحلیل قرار خواهند گرفت. در پایان آن دسته از راهکارهای عملیاتی که در مدرسه قابل اجرا باشند، دسته‌بندی می‌شوند و طی گزارشی نظام یافته یا بخش‌نامه، برای استفاده همکاران علاقه‌مند به تمامی مدرسه‌های دوره ابتدایی ارسال خواهند شد. در این رویکرد تلاش می‌شود، راهکارهای جدیدی به معلمان معرفی شود تا به کمک آن‌ها شیوه‌های تدریس و نظام آموزشی مدارس متحول شوند. در واقع با این رویکرد زمینه تعامل و هم‌اندیشی بین همکاران و تبادل دانش و مهارت و عملکرد علمی و حرفه‌ای معلمان به خوبی فراهم و تقویت می‌شود.

ردیف	زمان	عناوین پیشنهادی	موضوع محوری
۱	آبان	نظر به اینکه مجلات رشد یکی از گسترده‌ترین و اثرگذارترین رسانه‌های مکتوب وزارت آموزش و پرورش محسوب می‌شود، چه پیشنهادهایی برای توسعه سواد خواندن از مسیر مجلات رشد و استفاده از آن‌ها در کلاس‌های درس دارید؟	کاربرد مجلات رشد
۲	آذر	یکی از راه‌های ایجاد انگیزه در یادگیری دانش‌آموزان اجرای بازی‌های باقاعده (با تأکید بر بازی‌های بومی و محلی) است. چه بازی‌هایی را برای ارائه مفاهیم درس‌ها و به منظور شاد و لذت‌بخش کردن محیط آموزشی پیشنهاد می‌کنید؟	بازی‌های باقاعده
۳		یکی از راه‌های پرورش هوش‌های چندگانه ارائه تکلیف‌هایی متناسب با توانایی‌های دانش‌آموزان است. چه تکلیف‌های خلاقانه‌ای را برای پرورش هوش‌های چندگانه، ایجاد شوق و انگیزه در دانش‌آموزان، و تعمیق یادگیری آنان پیشنهاد می‌کنید؟	تکلیف‌های خلاقانه
۴		شیوه مدیریت کلاس بر یادگیری دانش‌آموزان تأثیر دارد. مدیریت مؤثر کلاس درس می‌تواند فرصت‌های یادگیری را به حداکثر برساند. چه شیوه‌هایی را برای مدیریت مطلوب کلاس درس پیشنهاد می‌کنید؟	مدیریت کلاس درس
۵	دی	از گذشته تاکنون شنیدن نام «ریاضی» برای گروه قابل توجهی از دانش‌آموزان با ترس و اضطراب همراه بوده است. چه روش‌هایی را برای کاهش ریاضی هراسی دانش‌آموزان پیشنهاد می‌کنید؟	ریاضی هراسی
۶	بهمن	نظام آموزشی باید از دانش‌آموزان انسان‌هایی توانمند در عرصه یادگیری بسازد تا خودشان بیاموزند، نیازهای یادگیری خود را برآورده سازند و اطلاعات خود را به روز کنند. چگونه می‌توان با روش تدریس معکوس به این انتظارات رسید؟	تدریس معکوس
۷		ایده‌آل‌ترین سبک تدریس و یادگیری این است که معلم در فرایند تدریس، شاگردانش را به تفکر دعوت کند. چه راهکارهایی را به منظور حفظ استقلال دانش‌آموزان در یادگیری پیشنهاد می‌کنید؟	استقلال در یادگیری
۸	اسفند	یکی از پدیده‌های مهم و نوین در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات، تلفن همراه است. چگونه می‌توان از این ابزار در آموزش و یادگیری بهره برد؟	کاربرد آموزشی تلفن همراه
۹		رشد و پرورش مهارت‌های فکری دانش‌آموزان همیشه یکی از هدف‌های اساسی هر نظام آموزشی و پرورشی است. چگونه می‌توان قدرت تحلیل دانش‌آموزان را پرورش داد؟	پرورش قدرت تحلیل
۱۰	فروردین	در قرن بیست و یکم مدرسه باید دانش‌آموزان را برای ورود به دنیایی که از اطلاعات و فناوری ریشه گرفته است، آماده سازد. چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید تا با استفاده از فناوری در کلاس درس، فرایند یاددهی - یادگیری را تسهیل بخشیم؟	استفاده از فناوری

نتیجه

در میان گذاشتن یک مشکل یا فکر با دیگران یکی از متداول‌ترین راهکارهای یادگیری مشارکتی است. تشکیل گروه‌های آموزشی مدرسه با رویکرد تعامل و هم‌اندیشی می‌تواند به تعامل سازنده بین همکاران و ارتقای دانش، مهارت و عملکرد علمی و حرفه‌ای معلمان منجر شود. به عبارت دیگر، «بارش مغزی» که در اجرای این رویکرد اتفاق می‌افتد، باعث می‌شود همکاران به صورت مستقیم و غیر مستقیم تجربیات خود را به دیگران انتقال دهند و تجاربی را از سایر همکارانشان دریافت کنند. در واقع، این همان هدف اصلی گروه‌های آموزشی مدرسه است که شرح آن از نظر گذشت.